

Menneske; at det kun kan vinde ved, at Hjemmene og Skolerne i Forstaaelse rækker hinanden Haanden.

Fortræffelige Læreanstalter for alt mandligt Erhverv staar nu

Kvinderne aabne, sørgeligt vilde det være, om vi ikke her i Danmark havde Raad til eller Forstaaelse af Skolerne for Kvinderne specielle Opgaver.

Vi skulde ikke gerne spille Fal-

lit paa vort eget Omraade, samtidig med at vi nu rimeligvis snart gaar til Stemmebordene.

Vældegaard, Gentofte.

Astrid Blicher Hansen.

Verden som Manden har indrettet den.

At Perkins Gilman.

Oversat af K. Faye-Hansen. (Aschehougs Forlag, Christiania).

Ved A. P.

—O—

En ny Bog af Mrs. Gilman, en Bog, som Verden over vil blive læst af hele den stadigt voksende Skare Kvinder, der ønsker at faa deres Del af Arbejde og Ansvar for Folk og Land.

Den vil vel ogsaa blive læst af nogle Mænd, som formodentlig vil sige: „ensidig“, idet de lægger den fra sig, men som, hvis de vil være ærlige, maa indrømme, at den — foruden denne Ensidedighed, som Mrs. G. ganske vist ikke helt har undgaaet — baade stadigt og varmt har Menneskeslægtsens samlede Vel for Øje, og at Maalet, hun sigter paa, er saadan, at det ogsaa maa deles af Mænd.

Indledning.

Mrs. G. belyser mange forskellige Dele af denne af Mænd skabte Verden, og jeg vil nu her ganske kort gengive nogle af Kapitlerne.

Først er det hende magtpaaliggende at klare for Læserne, at der er Egenskaber, der er menneskelige, fælles for alle Mennesker; dernæst nogle, som er særligt mandlige, og andre særligt kvindelige.

Hos Dyr, t. Eks. Faar, er det fælles for dem alle, at de har Uld, de gaar og nipper Græs af ustandseligt, de følger deres Fører, vi spiser deres Kød osv., men for Vædderen er det et Særkende, at den stamper i Jorden og stanger, for Hunnen, at den viser Omhu og Kærlighed for sine Unger. Det samme gentager sig, hvor i Dyreverdenen man ser hen. Alle Handedyrene kæmper for at vinde Hunnen, og da det er af Betydning for dem at tækkes Hunnen, pranger de i alle Regnbuens Farver, Læg

Mærke til alle Fugle fra Graaspurven til Strudsen: de bryster sig og ser længselsfulde ud — det er Hanfuglens Natur, man ser det aldrig hos Hunnen.

At stange, knejse, larme — alt for den elskedes Skyld — slig Opførsel er fælles for Hannen.

Hvad Mennesker angaar, har vi været saa optaget af Fænomenet Mandighed og Kvindelighed, at vi ikke har lagt videre Vægt paa det fælles menneskelige. Det er „mandigt“ at gøre dette, „kvindeligt“ at gøre hint, og kun under ganske særlige Forhold, hvor det gælder Liv og Død, erkender man det, som kaldes det „almenmenneskelige“. Hvilke Karaktertræk er da sandt menneskelige? I hvilken Henseende er vi forskellige fra andre Slægter?

Mrs. G. nævner 3 Hovedretninger som Svar: I mekanisk, psykisk og social Henseende. Vi anvender Redskaber. Vi har større Tænkeevne til at opfinde en Mængde forskellige Hjælpemidler. Vor Menneskelighed begynder med en eller anden Form for social Forbindelse, vort menneskelige Liv er afhængigt af, hvad man kalder „ensidig Hjælp“.

Det menneskelige er altsaa ikke noget uforanderligt, men er under stadig Dannelse. Vort Menneskeliv synes at bestaa ikke saa meget i, hvad vi er som Individ, som i vort Forhold til hverandre. Vor Historie ligger i Udviklingen af dette almenmenneskelige. Den Historie, som findes, er optegnet af Mænd, den bestaar mest i mandlig Kultur. Siden Civilisationens Begyndelse har man anset det for givet, at Menneskeslægten var det samme som den mand-

lige Slægt, og at Verden tilhørte den. „Kvinder er ikke alene ikke Slægten — de er ikke en Gang den halve Slægt, men en lavere Art, bare berettiget for Forplantningens Skyld“, sagde en engelsk Videnskabsmand i 1888. Denne Opfattelse udtales endnu tydeligere i 1904 af Mr. Mariott-Watson, som skriver: „Hendes medfødte Rastløshed har bragt hende til at unddrage sig de Funktioner, som alene undskylder og forklarer hendes Tilværelse!“

Mange Bøger er skrevet om Kvinden som Kvinde. Denne Bog er om Manden som Mand. Den skiller imellem den menneskelige Natur og Kønnets Natur. Den vil skildre, hvilken Virkning det ene Køns utøjlede Herskerstilling har haft paa Menneskelivet; vise, at det, der er kaldt „mandligt“ og beundret som saadant, for en stor Del er almenmenneskeligt, og at det, der er kaldt „kvindeligt“ og forkasteligt, ligeledes i stor Udstrækning er almenmenneskeligt og anvendeligt paa begge Køn.

Kvinden har haft en bestemt Sfære, nøjagtig indskrænket til hendes kvindelige Beskæftigelser; — alt det øvrige af Livet tilhørte Manden — og ikke det alene, men fordi han havde det, paastod han, at det var „mandligt“.

Det er en selvsagt Ting, at der er et „kvindeligt Omraade“, skarpt afgrænset og forskelligt fra Mandens. Der er ogsaa et „mandligt Omraade“, lige saa skarpt og end mere begrænset; men tilbage bliver et mere fælles Omraade — det almenmenneskelige, som tilhører begge lige meget.

Kvindens naturlige Arbejde som